

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA, ČOPOVA 1—DELAV-
SKA ZBORNICA — TELEFON ST.:
35—29 — POST. ČEK. RAČUN ST.
17.548. — NAROČNINA: ZA ČLANE
ZZD 2.— DIN MESEČNO — (24.—
DIN LETNO) — ZA DRUGE NA-
ROČNIKE 3.— DIN MESEČNO (36.—
DIN LETNO) — CENE OGLA-
SOM PO DOGOVORU — LIST
IZHAJA VSAKO SOBOTO

LETO II.

LJUBLJANA, SOBOTA, 9. JULIJA 1938.

ŠTEV. 27.

**Kar danes lahko storiš,
ne odlašaj na jutri. Si
član ZZD? Si naročnik
»Slov. delavca«? Si po-
ravnaval članarino, naroč-
nino? Ne čakaj, ne oma-
huj! Stori svojo dolžnost!**

Žonglerstvo

Izgleda, da so v današnjem svetu mno-
gi izgubili razsodnost in ne morejo več
jasno gledati. Razred in socializem sta
jim postala ideal. Sledijo marksizmu in
vidijo povsod same fašiste in buržuje.
Cerkev je v njihovih očeh fašistična, du-
hovniki fašisti, verniki fašisti, katoliška
strokovna organizacija še prav posebno
fašistična — in fašisti seveda vsi podjet-
niki, lastniki, posestniki in možje oblasti.
Pravi zastopniki in zagovorniki delavstva
bi bili potemtakem le oni, ki nosijo v svo-
jem napisu bleščeči naslov socializma!

Ali se moremo potem čuditi, da še kri-
stjanom včasih socializem zamegli um, da
drviijo za njim, dasiravno bi vseeno še ra-
di ostali katoličani, ker tako izgleda, da
more braniti interese delavstva le tisti, ki
najbolj spretno žonglira s frazo socia-
lizma!

Pravi žonglerji so posebno oni, ki žon-
glirajo v eni roki socializem in v drugi
krščanstvo. Hočejo biti nekaki čarovniki,
ki bi radi rešili problem, da bo ogenj go-
rel v vodi.

V takšni dobi potrebujemo jasne smer-
nice ravno zaradi tega, da ne bomo me-
šali naš ogenj z vodo iz rdečega močvir-
ja, ki širi svoj smrad po vsem svetu. Za-
kaj se ne bi poslužili teh smernic, da nam
služijo kot kompas na razburkanem mor-
ju družabne in idejne zmede? Morda iz
nekakšne sramežljivosti pred onimi, ki se
potaplajo, da se potopimo še mi? Ali
evangelij, ki je rešil vprašanje suženj-
stva in tlačenja, ki je triumfiral v pre-
teklosti ob vseh zgodovinskih pretreslja-
jih in prevratih, ki je zavladal nad vsemi
rasami in civilizacijami — ali je ta evan-
gelij ne-močen napram problemom moder-
nega sveta in obstoja sploh možnost re-
šitve, ki ne potrebuje skladnosti s Kri-
stusovo Cerkvijo?

Ta vprašanja so velike važnosti, ker je
od njih odvisno vse naše zemeljsko in du-
hovno življenje. Rešimo jih le z načelno
doslednostjo. Ali smo kristjani — kato-
ličani v vsakem oziru, ali pa socialisti —
brezverci v vsakem oziru; tretje možnosti
ni. One, ki iščejo srednjo pot z združit-
vijo krščanstva in socializma, moramo
primerjati tistemu, ki zatrjuje svojim pri-
jateljem v gostilni, da je brezbožnik, hodi
pa v cerkev na skrivaj, da ga prijatelji
ne bi videli in zato smešili.

Marksizem rešuje socialna vprašanja z
načelom nedoslednosti, onim pa, ki misli-
jo, da smernic ne potrebujejo, ne preo-
stane drugo, kakor, da uporabljajo smer-
nice, katere si postavljajo sproti. To pri-
vede končno nikamor drugam kakor v
rdeče načelo nedoslednosti. Razlika osta-
ne samo še v besedni igri, dejansko je
razlika izbrisana, čeprav tega nočejo pri-
znati in morda tudi ne uvideti.

Naše smernice so jasne in jih ne skri-
vamo; saj je Cerkev že pred skoraj 50 le-
ti z glasom papeža Leona XIII. in nedav-
no z glasom Pija XI. pokazala na grehe
kapitalističnega družabnega reda in opo-
minjala na to, kar zahteva resnična pra-
vičnost in modra enakost za dobrobit de-
lavca. Ali more kristjan trditi, da so te
smernice nepotrebne ali nepravilne? Ka-
toličan, ki je pri zdravi pameti, tega ne
more dokazati. Le ena možnost je, da se
mu zdijo premalo radikalne z ozirom na
bučanje in brnenje puhlih fraz socializ-
ma - komunizma. Ta možnost pride v po-
štev pa le takrat, če je prišel z ušesom
preblizu rdečemu motorju...

Skromno vprašanje

V prestolnem mestu našega katoli-
škega naroda, v katerem so se prav te
dni zbirale ogromne množice mladine
iz širnih predelov Evrope, da manife-
stirajo svojo pripadnost in svojo zve-
stobo načelom katolicizma in življenju
po njih, se je pred par tedni zgodilo,
da je delodajalec zlomil odporno silo
delojemalke — delavke in jo prisilil,
da se je morala v kopalnih hlačicah
postaviti v izložbeno okno ter se tam
gibati, da je razkazovala svoje ude
brezstidni moški mladini, ki se je ob
surovih opazkah in posmehu naslajala
nad dogodkom samim in nad poniža-
nim dekletom.

Zabeležili smo ta škandal mi, zabele-
žilo ga je par katoliških časopisov, ka-
terih uredništva vedo, da so taki do-
godki opomini in znamenja, da je v
nrvnem življenju družbe razkroj že
pod vrhuncem. Treba je samo ugod-
nega trenutka, pa bo udaril z vso silo
na dan in pomedel z njimi najprej, ki
so tega razkroja krivi, ga niso znali
preprečiti, če treba v kali neizprosno
zatreti.

Mi vemo, da se oblastniki borijo
proti komunizmu kot sili, ki razjeda
družbo v temeljih. Vemo pa tudi, da je
za razmah komunizma potreba pokva-
ra nravi. Zdi se, da oblastniki tega
vedeti nočejo. Zato se nam ne zdi od-
več zapisati:

Ta trgovec vodi najhujšo prevratno
propagando! Zastruplja javno mnenje,
kvari mlade nravi, v svoje zasebno go-
spodarstvo uvaja nad človeškim bla-

gom pravi brezbožni boljševiški teror.
Mi pa vendar dobro vemo, da se je ta
trgovec s poštenostjo v dnu svojega
brezdna posmihal nam in vsem, ki so
se nad njim zgražali. Morda je v svo-
jih računih na prevratne nenravne na-
gone v sodobnem človeku celo hvale-
žen bil tudi za opozorilo na njegovo
trgovino in račune, da mu bo zgraža-
nje v katoliškem časopisju tako napol-
nilo trgovino, kakor je svoječasna kri-
tika predstav »Veselega vinograda«
napolnila »narodno gledališče«.

V tem sta si žid in komunist enaka,
da znata izrabljati z neverjetno iznajd-
ljivostjo najnižje človeške nagone in
jim streči za dosego svojih zasužnju-
jočih ciljev.

V tem pa smo si katoličani vsega
sveta enaki, da ostajamo vedno sredi
pota in zato v tekmah venec zmage
vedno drugi odneso. Zakričimo, zaupi-
jemo, obsodimo! Na strup, na opij sa-
mo opozorimo, strupa in opija željne
ljudi. Zastrupljevalcem ustvarjamo
ime, jim delamo reklamo, ker ne po-
znamo dejanj.

Kakor umirajoče telo smo, ki ni več
zmožno, da izloči gnoj in rane zaceli.
Organizem družbe ni več zadosti ob-
čutljiv, njen upravni aparat se zgublja
v samih motnjah. Vedno neke ne kaj
ni prav, pa vlečemo vendar vse po sta-
rih metodah naprej, mesto da zavrže-
mo vso to nedoslednost in udarimo
tam, kjer je treba in zatremo zastrup-
ljevalce naroda.

Prepričani smo namreč, da se trgov-
cu doslej za njegovo zlo dejanje še niti
las ni skrivil. Lahko se nam smeje in
si misli: »Falotje, same besede so vas,
v srcu ste pa prav taki kakor jaz in
kakor tisti fantalini pred izložbo. Ni-
kjer ni dejanj, ki bi pričala o tem, da
so katoliška načela živa in da je okrog
mene katoliški narod.«

Mi ne moremo mimo tega slučaja.
Mi kot delavci in katoličani na njega
pozabiti ne moremo in ne smemo. Nam
je človeško telo božje svetišče in de-
kliška sramežljivost angel varuh nje-
gove svetosti.

Nosilec je bodočega življenja. No-
bena packa ni upravičena, da z gnoj-
nimi parklji kali njen čisti studenec.
Tudi za eno samo osramočeno in po-
nižano dekle zahtevamo pravice in za-
doščenja, ker ni mogoče biti zdrav, pa
tega ne zahtevati. Pljunek, ki ga je
to dejanje vrglo v obraz javni morali,
zahteva klofuto. Za prevratno pro-
pagando kvarjenja nravi zahtevamo
kazni.

Da je Hitler katoličan tako, kakor
mi trdimo, da smo, in da bi on tu od-
ločal: tisti dan, ko se je obsojano de-
janje zgodilo, bi bil trgovino zaprl.

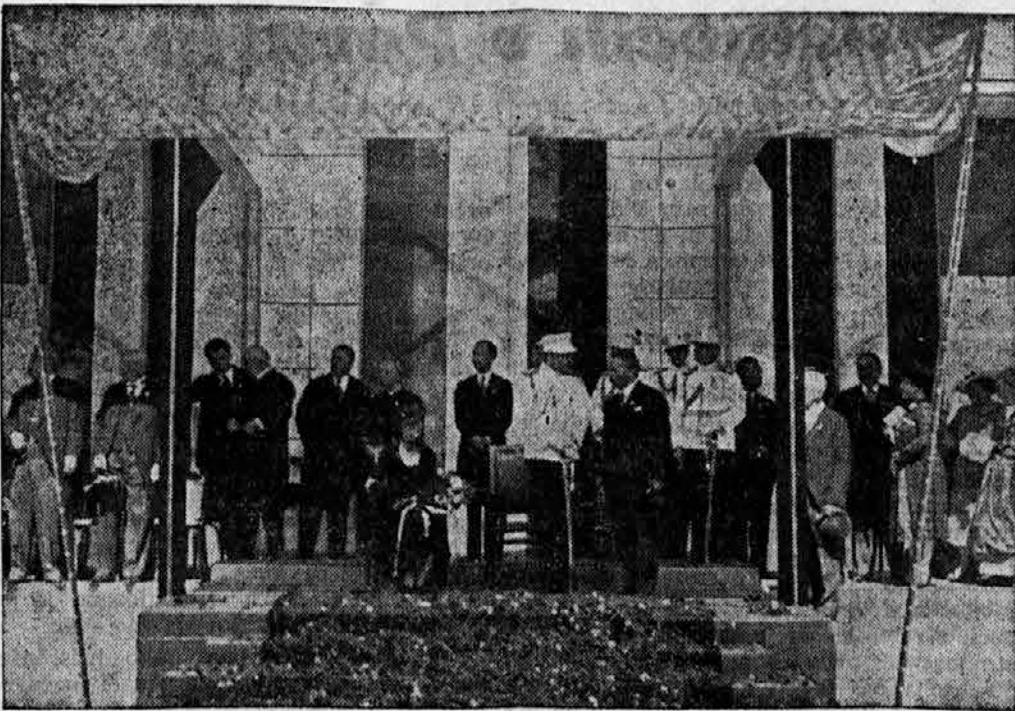
Mi hočemo biti taki katoličani, in
kadar bomo moč imeli, bomo tudi tako
delali. Naj nam zato nihče ne šteje v
zlo, če smo se k temu slučaju zopet
vrnili in če zaradi opozorila skromno
vprašamo:

Kaj se je v tem slučaju ukrenilo v
varstvo katoliškega naroda?

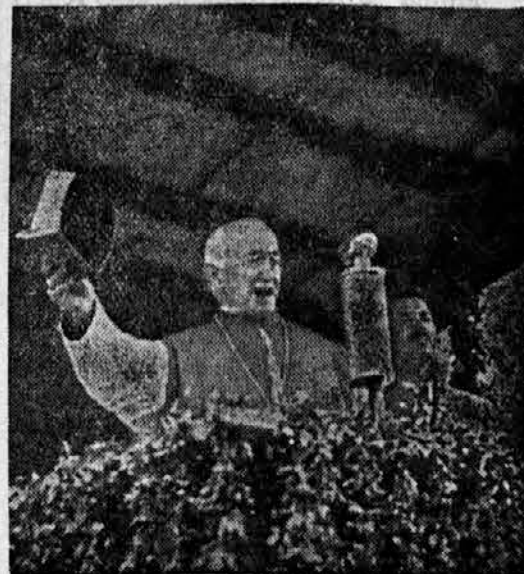
Naš oče

Poznal si Jegliča. Slok cerkven knez
z obrazom v katerem so začrtane vse
borbe za pedi slovenske zemlje, za ljud-
stvo, ki tukaj živi, da bo zdravo na te-
lesu in duši, da si bo usodo samo ko-
valo in ne hlapčevalo. Še občutiš žar
njegovih oči, ki grejejo in te uče le ene
zapovedi — ljubezni. Bil je Mojzes,
ki ga je Bog poslal, da bo v najtežjih
trenutkih vodil narod. Vodil ga je,
pripeljal v obljubljeno deželo, bil boj

z vsemi demoni, ki so hoteli med ta na-
rod priti, da bi mu pili zdrave sokove
pri koreninah. Jeglič tega ni dopustil,
bil je v vedni ofenzivi in je rezal gnile
tvore z narodovega telesa. Imeli smo
Jegliča, ki je narod na svojih ramah
nosil, bil borbe, ki so bile silne kot go-
renjske gore in jih je odtisnil v svojem
obrazu, grel z žarom svojih oči, opomi-
njal in rotill, kraljeval kot nobeden
pred njim, le zato narod ni izhiral in

Mimohod: Nj. Vis. knez Pavle in kneginja Olga na častni tribuni.

nosi danes v sebi vsega Jegliča in se
z njegovim duhovnim orožjem bori pro-
ti vsem tvorom, ki rastejo tu in tam, s
širokogrudnostjo in odločnostjo, da bo
mogel slovenski narod postati odloču-
joč na svoji zemlji, živeč tesno zrašen
z narodovim izročilom in s katoliško
Cerkvijo.

Iz Jegličevega duha rastemo tudi mi
slovenski delavci. V mrakovih bomo
svetili z plamenicami čistih načel, kot
je svetil naš Mojzes — Jeglič. Zato
smo njegovi in on je naš, njegovemu
duhu se klanjamo ob obletnici smrti in
mu obljublamo, da bomo njegovo iz-
ročilo prenesli v življenje.

Tabor slovenske katoliške mladine

Mednarodni mladinski tabor, ki ga je priredila slovenska katoliška mladina v dnevih od 26. do 29. junija 1938 v Ljubljani pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva kralja Petra II. pomeni veličastno zmagovalstvo in manifestacijo njene ljubezni do križa, njene zvestobe do naroda in države ter vdanosti mlademu kralju in kraljevskemu domu. Slovenska mladina je pa tudi pokazala, da je vredna zaupanja, ki ga je bila z najvišjim pokroviteljstvom deležna. Ogromna večina fantov in deklet pripada kmečkemu in delavskemu stanu in zato smemo tudi mi slovenski

in Orliška zveza, sedaj pa Zveza fantovskih odsekov in Vodstvo dekliških krožkov ter nad 500 prosvetnih društev, ki širijo ogenj goreče ljubezni do Boga, do domovine in do jugoslovanske države. V torek dne 28. junija se je vršil slavnostni zbor Prosvetne zveze, v dvorani Serafinskega doma pa je bila že v nedeljo otvorena razstava Prosvetne zveze.

Medtem ko so se na Stadionu bili boji za prvenstvo in je tekmovala mednarodna katoliška mladina za priznanje, je osvojilo francosko zastopstvo Ljubljano v zmagovalnem pohodu, ko je šlo pola-

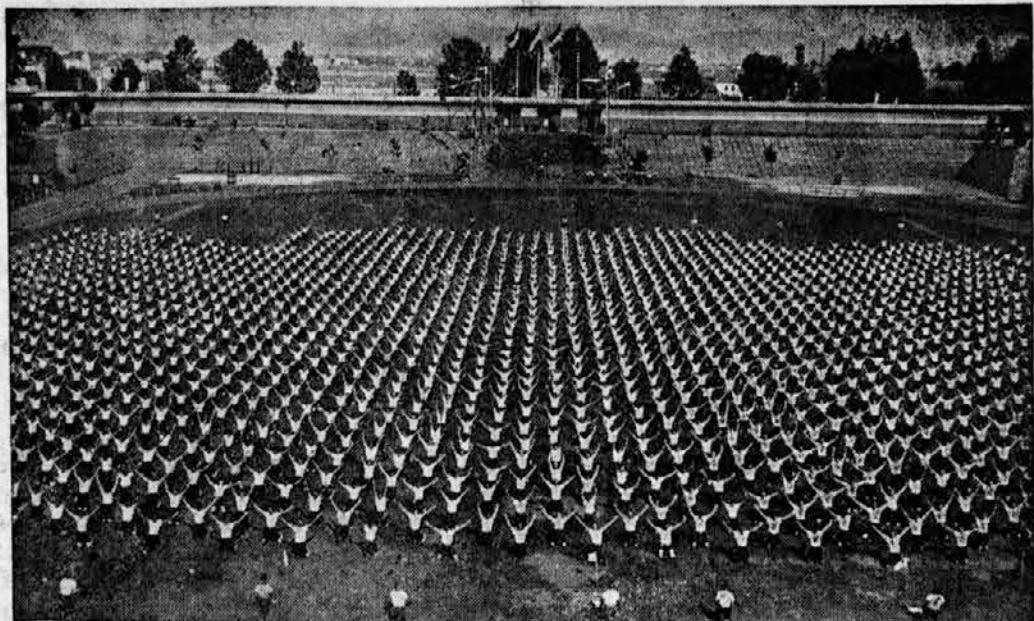
Krek, dr. Kulenović in minister dvora Milan Antič, dalje predsednik skupščine Čirič, senatorji Mihalovič, dr. Kulovec, Smodej, dr. Schaubach, dr. Gregorin, brigadni general Dodić in zastopstvo poveljnika dravske div. oblasti, škofa dr. Rožman in dr. Tomažič ter vrsta civilnih, vojaških in cerkvenih zastopnikov. Za goste je bila postavljena na Miklošičevi cesti lepo izdelana častna tribuna.

Sprevod je trajal skoro 2 uri in je napravil sijajen vtis. Bil je to sprevod, kakršnega Ljubljana še ni videla. Najprej so korakali poljski, francoski in češki gostje v krojih, za njimi pa so stopali v strumnem vojaškem pohodu člani fantovskih odsekov in šestrostopih in na konjih, članice dekliških krožkov in mladci. Dočim so korakali člani fantovskih odsekov mimo častne tribune vojaško, je padal iz vrst dekliških krožkov pravi dež cvetlic pred častno tribuno in so naša dekleta in mladci pozdravljali visoke goste in odličnike z krepkim: »Bog živi!« Kneznamestnik Pavle in kneginja Olga sta odzdravljala vidno ganjena. V sprevodu je bilo 53 godb in je štel sprevod približno

11.000 oseb. Zaključil ga je sprevod narodnih noš in sprevod Prosvetne zveze s simboličnimi živimi slikami: »Vera«, »Vojvodski prestol«, »Ilirija oživljena«, »Jugoslavija« in »majniška deklaracija«, kmečka svatba (gorenjska in belokranjska) »Zlatorog«, »Obrti«, »Argonauti« in druge.

Sprevod je nehal na Stadionu, kjer je bral škof dr. Tomažič sv. mašo, škof dr. Rožman pa je imel cerkveni govor. Tudi sv. maše so se udeležili našeti odličniki in okoli 100.000 oseb. Popoldne je bila na Stadionu telovadba, ki je pokazala visoko stopnjo telesne izvežbanosti naše narodne mladine, vsled česar je žela tudi priznanje visokih gostov.

Tisočglava množica, ki se je bila v teh dneh zbrala v Ljubljani, se je razšla z najglobljimi vtisi. Ves čas je vladala na Stadionu in po mestu najvzornjša disciplina. Ob vsem veličastju, ki smo ga videli, je zagorel v naših dušah ogenj navdušenja in nove vere vase. Množice pa so se vrnile na svoje domove, da po vsej naši domovini raznesejo ta ogenj in navdušenje.

Naši fantje pri nastopu.

delavci s ponosom gledati na mladino našega naroda — našo bodočnost.

Ljubljana je z radostjo sprejemala desetisoče fantov in deklet in z njimi delila navdušenje in zmagovalstvo duha in lepote. Že v soboto so se na hišah pojavile zastave, na glavne dni pa je bila Ljubljana vsa v zastavah in izkazala mladini in viteškemu tujcem čast, ki jo zasluži.

Praznik slovenske mladine se je združil z jubilejem Prosvetne Zveze, ki ima za seboj 40 letno tradicijo. Iz njenega dela so izrasle mladike kot bivša Orlovka

gat krasne vence pred Napoleonov spomenik in pred spomenik Valentina Vodnika. Francija se je sijajno odzvala vabilu Ljubljane, ter je na tabor poslala skupino 280 najboljših telovadcev. Bratska Češkoslovaška pa je poslala 3000 Orlov in Orlic.

Višek prireditve je bil v sredo 29. junija. Tabor sta počastila s svojim obiskom tudi knez namestnik Pavle in kneginja Olga. Poleg tega so se prireditve udeležili: predsednik vlade dr. Stojadinović, notranji minister dr. Korošec, podpredsednik češkoslovaške vlade dr. Šramek, ministri dr. Miletič, dr. Cvrkić, dr.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in voditelj Slovencev dr. Anton Korošec med našimi dekleti.

Zmagalo je naše delo

Novi pravilnik monopolskega delavstva

Že smo poročali o novem plačilnem pravilniku za monopolsko delavstvo pri čemer pride tudi Ljubljanska tobačna tovarna v poštev. Povedali smo že, da je bilo delavstvo po tem pravilniku po katerem se plače zaračunavajo že od 1. julija, deležno velikega zvišanja svojih prejemkov.

Minila je doba čakanja intervencij in deputacij, doba, ki so jo monopolski delavci preživljali v nestrpnem pričakovanju in upanju da se jim bo izboljšal položaj.

Rdečkarji so to napetost izrabljali in napeljevali vodo na svoj mlin, hujskali, agitirali in smešili naše ljudi!

Naše delavstvo pa je zaupalo svoji organizaciji ZZD zaupalo slovenskim zastopnikom v Beogradu, dr. Korošcu in dr. Kreku!

Za svoje zaupanje je prejelo plačilo!

V nič se je razblinila vsa baharija in hujskarija rdečih, ko je novi pravilnik zagledal beli dan! Uspeh ni zaradi kričanja rdečih, ampak radi vztrajnega dela naših ljudi za izboljšanje položaja tistemu stanu, ki nosi temelje naroda in države!

Mezde po novem in starem pravilniku

Predalec bi zašli, če bi opisovali vse kar je z novim pravilnikom izboljšane. Za vsakega delavca je najvažnejše vprašanje plač. V naslednjem navajamo samo nove plače tobačnih delavcev I. draginjskega razreda pod katerega spada Ljubljanska tobačna tovarna (plače po starem pravilniku so navedene poleg novih v oklepaju). Navedene so dnevne mezde v dinarjih.

Delavstvo se po draginjskih razredih deli v tri mezdne razrede. Prvi mezdni razred pa še na dve skupini a) in b). Vsak mezdni razred in skupina pa po letih službe na 7 stopenj.

		Plače			
		I.	II.	III.	
a)	b)				
po 5. letih	49 (31.59)	47 (30.69)	36 (27.07)	33 (23.46)	
» 10. »	54 (32.49)	52 (31.59)	41 (28.87)	35 (25.27)	
» 15. »	60 (33.39)	58 (32.49)	45 (29.78)	37 (26.17)	
» 20. »	65 (35.20)	63 (33.39)	49 (31.58)	39 (27.07)	
» 25. »	66 (37.—)	64 (34.29)	51 (32.48)	41 (27.98)	
» 30. »	67 (38.81)	65 (36.10)	52 (33.39)	42 (28.88)	
» 35. »	68 (40.61)	66 (37.90)	53 (34.29)	43 (29.78)	

Prejšnji 4. mezdni razred z najnižjimi plačami pa je sploh odpravljen.

Številke govore dovolj jasno, da bo vsak trezno misleč delavec te ali one barve moral priznati: Sedanja vlada z našima zastopnikoma dr. Korošcem in

dr. Krekom vrši veliko in uspešno delo za naše delavstvo! Vsemu našemu delavstvu bodi vse to v velik in jasn dokaz kako nesebično in odločno se bori Zveza združenih delavcev za slovensko delovno ljudstvo.

Min. Cvetković pri naših delavcih v Porurju

»Slovenec« z dne 7. julija poroča: Prvič, odkar obstoja Jugoslavija se je zgodilo, da je minister za socialno politiko obiskal naše izseljence in jim prinesel pozdrave iz domovine, da sam vidi, kako žive naši izseljenci v tujini, da sam sliši njihove želje in da se prepriča na mestu o njihovih potrebah. G. minister Cvetković je s tem pokazal svoje globoko razumevanje za težnje naših izseljencev, česar pred njim še noben minister za socialno politiko v toliki meri ni razumel.

Z vseh krajev naše velike kolonije v Nemčiji so prihiteli naši možje in fantje, žene in dekleta ter naša mladina s svojimi društvenimi zastavami v praznični obleki in rudarskih uniformah. V ogromni dvorani v mestu Buerig pri Gladbecku so se zbrali in jo napolnili do zadnjega kotička. Mogočen slovenski »Živio« je zadonel od vseh strani, ko se je minister s svojim spremstvom prikazal pred vhom. Nad 30 društvenih zastav se je nagnilo v pozdrav, slovenska dekleta in mladina pa je ministra obsula z nageljni.

G. ministra je najprej pozdravil s krasnim nagovornim g. Lindič, predsednik Zveze jugoslovanskih narodnih katoliških društev v Nemčiji. Izrekel mu je najprišrečnejšo dobrodošlico ter ga naprosil, naj še nadalje skazuje svojo naklonjenost izseljencem. Naprosil ga je tudi, naj odnese njihove pozdrave domovini, kateri bodo ostali vedno zvesti. Med govorom g. Lindiča je prišlo do burnih ovacij in vzklikov Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Navdušeni vzkliki in »Živio« klici so se ponavljali tudi pri imenih predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića in posebno pri imenu voditelja Slovencev g. ministra dr. Korošca.

Naši otroci so nato deklamirali v pozdrav ministru več pesmi, pevski zbor društva sv. Barbare iz Gladbecka je pa dovršeno zapel več slovenskih pesmi.

Očividno ginjen nad tako prisrčnim sprejemom, kakršnega ni mogel pričakovati, je g. minister dr. Cvetković izročil vsem našim izseljencem pozdrave domo-

Litija

Zelo malokdaj se mi oglašamo, vendar pa ne smete misliti, da radi tega spimo. Nikakor ne! Preobloženi smo z delom, zato naš tiskovni referent v odboru le redkokdaj pride do sape.

Članstvo naše podružnice je zavedno, a premalo udarno. Zavest nam narekuje delo. Delo pa je tudi borba. Zato tovariši: Delajmo za organizacijo z vso dušo, z vsem ognjem, in srcem, bodimo pa pri tem tudi udarni. Ne mislim s tem reči, da napredujmo. Ne! Braniti pred nasprotniki pa se moramo. To je naša dolžnost. Naša obramba pa naj bo silna, da bo zrušila sovražnika tudi v temeljih. Tovariši, pogum!

vine, posebej pa še pozdrave predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića in notranjega ministra dr. Korošca. V daljšem govoru je nato minister očrtal delo sedanje kraljevske vlade, zlasti na socialnem polju. Izseljence je pozival k složnemu delu in jim naročal, naj spoštujejo vero, jezik in domovino svojih očetov.

G. minister je zagotovil našim izseljencem, da jim bo še nadalje posvečal vso pozornost in da bo posebno mladini omogočil vsakoletni obisk domovine.

G. ministru so po njegovem govoru znova prirejali dolgotrajne ovacije. Tudi med govorom so ga večkrat prekinili z dolgotrajnimi in navdušenimi vzkliki, našemu kraljevskemu domu, predsedniku vlade in voditelju Slovencev dr. Korošcu.

Obisk g. ministra Cvetkovića je na vse izseljence napravil najboljši vtis. Ljudje so dobili nov pogum za nadaljnje delo, ker so se sami prepričali, da domovina misli nanje. Minister jim je obljubil, da se bo uresničila njihova želja, da bi dobili svoje duhovnike in učitelje za slovensko mladino.

V času svojega bivanja v Disseldorfu je g. minister Cvetković odobril 50.000 din kot podporo izseljencem. S to podporo bodo izseljenke organizacije poslane par sto slovenskih otrok iz Nemčije na počitnice v domovino.

Prihod g. ministra dr. Cvetkovića na Westfalsko med naše izseljence je ponoven dokaz, da sedanja vlada polaga tudi izseljencem vso svojo pozornost. Dokazala je s tem znova, da je res prava ljudska vlada, ki ji je blaginja ljudstva prva in najvažnejša naloga.

Z delavskih bojišč

Sisovac

Oglašam se iz oddaljenega kraja v Moravski banovini daleč od domačih krajev. Slovencev nas je tu okrog 150. Imamo že svoje pevsko društvo in tudi knjižnico. Je vse šele v začetku toda stvar se dobro razvija.

Tukaj imamo samo dve delavski organizaciji: »Udruženi radniški savez« in pa »Jugorasi«. Mi smo v Jugorasi. Slovenci se tukaj s svojim znanjem dobro uveljavljajo.

Tukaj so drugačne razmere kot doma v Sloveniji in je silno težko med tukajšnjimi marksisti uveljaviti drugo organizacijo, ker pri teh le pest odloča. Toda Jugorasi dobro napreduje, ker je postavljen na boljše temelje kot pa majave marksistične organizacije. To kmalu uvidijo tudi delavci.

Rdeči hočejo gospodariti kar s stavkami, mi smo pa na miren način dosegli znatno zvišanje plač.

Zelo radi beremo slovensko časopisje in knjige tako pred vsem »Slovenskega delavca«. Z veseljem smo pozdravili tudi novo brošuro »Bodi luč«, ki jo je izdala ZZZD. Zanimamo se tudi za razvoj ZZZD, ki kakor vemo dobro vrši svoje poslanstvo.

Citateljem »Slovenskega delavca« pa pošilja pozdrave 150 tukajšnjih Slovencev-delavcev.

Ob priliki se še oglasimo!

Jesenice

Ker se dogaja, da člani, ki so v zaostanku s članarino, v slučaju bolezni ali brezposelnosti prosijo za podporo, opozarjamo vse članstvo, da tisti, kdor nima obveznosti do organizacije poravnane, ni upravičen do podpore. Radi jasnosti priobčujemo poslovnik za podporni, bolniški in brezposelni fond.

POSLOVNIK

za podporni, bolniški in brezposelni sklad. Strokovna organizacija delavcev ZZZD za odsek kovinarjev Jesenice.

§ 1.

Odsek kovinarjev ZZZD na Jesenicah si v svrhu medsebojnega podpiranja osnuje podporni sklad, ki je obvezen za vse člane tega odseka.

§ 2.

V podporni sklad se stekajo sredstva: Obvezni prispevki članov, prostovoljni prispevki in darila.

§ 3.

S prispevki tega sklada razpolaga odsek kovinarjev ZZZD na teritoriju oblastveno odobrenih pravil ZZZD.

§ 4.

Prispevek za člane znaša na mesec 5 din, ki ga plača obenem s članarino.

§ 5.

Pravico do podpore iz tega sklada imajo vsi bolni ali brezposelni člani ob pogoju, da so najmanj 6 mesecev včlanjeni v organizacijo in imajo plačanih 6 zaporednih mesečnih prispevkov v ta sklad.

a) Višina podpore znaša din 10.— na dan po sledečem redu:
za dobo od 6 mesecev do 5 let članstva 4 tedne;
za dobo od pet let do 10 let članstva 7 tednov;
od 10 let članstva dalje 10 tednov.

b) Pod a) omenjena višina podpore se v vsakem poslovnem letu izplača samo enkrat.

c) V slučaju, da delavec prostovoljno opusti službo iz razlogov, ki so neutemeljeni, član nima pravice do nikake podpore.

§ 6.

Če član v dobi desetletnega članstva ne dvigne nikake podpore, ima v slučaju upokojitve, odpusta ali smrti pravico (svoje) do odpravnine v 25 kratnem iznosu enkratne dnevne podpore. Za vsakih nadaljnjih pet let, če podpore ne dvigne, ima pravico do 150% poviška od 25 kratnega iznosa.

§ 7.

V primeru upravičenosti do podpore se mora član javiti pri blagajniku, ki članovo prijavo vpiše v posebno knjigo, ki je kot kontrolna knjiga izplačanih podpor.

§ 8.

Pravico do podpore nima član v sledečih primerih:

1. Če ne izpolnjuje predpisov tega poslovnika.
2. Če je več kot dva meseca dolžan na članarini; čeprav plača zaostale prispevke.
3. V izrednih primerih odloča odbor.

§ 9.

Rezervni denar tega sklada se naloži v denarne zavode, ki jih določi odbor odseka kovinarjev. Obresti naloženega kapitala se uporabijo za upravo sklada.

§ 10.

Uprava in nadzorstvo sklada:

1. Upravo sklada vrši odbor organizacije ZZZD, ki pa mora podati poročilo na rednem občnem zboru. Za svoje poslovanje je odgovoren odseku kovinarjev in centrali ZZZD v Ljubljani.
2. Člani nadzorstva morajo pregledati poslovanje sklada vsaki četrti mesec poslovnega leta. Centrala ZZZD v Ljubljani ima po svojem zastopniku pravico pregledati poslovanje sklada vsak čas.

§ 11.

Vsi potrebni podatki članov se vodijo kartotечно na način, da je razvidno, kdaj in koliko je član prejel podpore.

§ 12.

Ta poslovnik velja za redno razmerje. V izrednih razmerah (ustavitvi obratov, epidemiji) se skliče članski sestanek, katerega sklepi so merodajni.

§ 13.

V slučaju, da se ta podporni sklad ukine, se denar razdeli med člane po sklepu sestanka.

Groblje-Jarše

Tovariši in tovarišice! V nedeljo, 10. t. m. imamo v Društvenem domu v Grobljah ob 1/2 10 dop. skupni članski sestanek. Vsi člani in prijatelji vljudno vabljeni, s seboj pa pripeljite še druge, ki se morda boje, pa so naši simpatizerji.

Upamo, da ste o naši organizaciji že toliko poučeni, da veste, kaj hoče in kakšne so njene smernice. Prepričani smo tudi, da vsak izmed vas dobro ve, da je edino ZZZD prava organizacija slovenskega katoliškega delavstva, in da bomo le v nji našli rešitev. Zato pojdemo v nedeljo na sestanek brez bojzani in ne oziraje se na levo ne na desno, ter vedno in povsod s ponosom priznavajmo, da smo člani katoliške organizacije ZZZD. Nič se ni treba ozirati na zbadljivke in grožnje nasprotnikov. Saj upamo, do bodo tudi oni kmalu spoznali, da so zašli na stranpota.

V zadnjem času naša organizacija močno narašča. Iz tega sklepamo, da delavstvo spoznava, da je njegova rešitev le v naši ZZZD. Čim bolj si nasprotniki prizadevajo potepati našo mlado organizacijo, tem bolj ta dviga glavo in kakor izgleda, bo v kratki dobi prerasla vse druge. Z nasprotniki se bo pa zgodilo tako, kakor predvideva naš star pregovor: Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. — Torej v nedeljo na svidenje v Grobljah.

Bog živi!

Zlet ZZZD

Kljub intervencijam še nismo dobili rešene prošnje za skupen potni list. Kakor hitro bo zadeva potnega lista rešena, določimo datum in stroške zleta. Za zlet vlada veliko zanimanje in je splošno mnenje, da je prav, da zlet ni bil časovno približno mednarodnega mladinskega tabora v Ljubljani. Že sedaj pa opozarjamo, da bo moral imeti vsak udeleženec 2 svoji fotografiji za potni list. Oskrbite si jih že sedaj. Velikost naj bo približno 6×9 cm.

Naklo

Tovariši in tovarišice! Vsi, ki ste bili zbrani na sestanku dne 16. junija ste dovolj jasno spoznali iz besed g. govornika, kako nujno potrebna je bila ustanovitev katoliške delavske organizacije ZZZD. Vsi, ki še niste pristopili ne oklevajte več, ampak takoj pristopite v ZZZD, tako da Vas bo na naslednjem sestanku še enkrat toliko. Ne ustrašite se dela. Saj veste, da brez žrtve ni zmage. Pokažimo nasprotnikom, da je naše delavstvo zavedno in dosledno katoliško.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Dne 4. julija so se v Mariboru v hotelu »Orel« vršila pogajanja za kolektivno pogodbo pri podjetju Henrik Kieffer v Sv. Lovrencu na Pohorju. ZZZD je bila na pogajanjih zastopana: podružnica po tov. Vrenčurju in Šmidu, Centrala pa po tov. Višnarju in Luzarju. Navzoči so bili tudi zastopnik Saveza metalskih radnika, zastopnik Delavske zbornice, obratni zaupniki, za podjetje pa se je poleg direktnih zastopnikov podjetja udeležil pogajanj za Zvezo industrijcev tudi dr. Golja.

Na razpravi, ki se je vršila ob 9. uri dopoldne, je najprej zastopnik SMRJ Milan Šovljanski, ki niti slovensko ni znal, najprej zahteval, da se s pogajanj odstrani ZZZD, češ, da nima pravice sodelovati na razpravi. Ne vemo zakaj bi bilo ravno to delavstvu v korist, saj sta se na pogajanjih prav zastopnika ZZZD najenergičnejše zavzemala za zboljšanje najvišjih tarif, ki jih delavstvo želi in zahteva (mezde, prazniki). Nočemo s tem morda trditi, da smo dosegli vse. Ne! V slogi je moč! Skupno smo dosegli, kar smo dosegli, toda povdariti hočemo samo to, da je

ZZD na pogajanjih dostojno in zadovoljivo zastopala delavstvo in svoje članstvo. Uspeh triurne razprave je bil ta, da se je napravil k lanskim pogodbam dodatni zapisnik, s katerim se delavstvu linearno za 10% zvišajo plače. To je proti lanskim pogodbam velik uspeh, kajti lani se je sicer navidezno doseglo zvišanje plač za nekaj procentov, toda podjetje je potem zvišalo dnevno storitev, tako da delavstvo dejansko ni dobilo ničesar.

Delavstvo ima v letu plačanih 14 praznikov normalno, kot da bi se delalo in pa letno en teden plačanega dopusta. Na pogajanjih je delavstvo soglasno zahtevalo, da se spoštujejo vsi zapovedani prazniki, kakor tisti, ki se po krajevnih običajih še praznujejo. V tem pogledu bomo morali še drugo leto na pogajanjih gledati, da uveljavimo zahteve delavcev v celoti.

Sladki vrh

Sladki vrh je majhen kraj, pa vendar najdeš tukaj vse vrste ljudi. Najbolj čudno je to, da so socialisti večinoma nemčurji. Ti nemčurji so pred kratkim postali Hitlerjanci. Torej so marksisti, ki vedno vpijejo po demokraciji, postali Hitlerjevi glasniki.

Pa to še ni vse, hujše še pride! Ti Hitlerjanci delajo v tovarni lepenke in smatrajo kot svojo dolžnost, da tudi v poslovnih knjigah rišejo kljukaste križe. Torej vsekakor napredujejo. Poslužujejo se vseh metod za svojo propagando, a zelo dvomimo, da bi imeli uspeh.

Socialisti so sklenili tudi kolektivno pogodbo, v kateri je določeno, da se dela na praznik Sv. Rešnjega Telesa!

Delavstvo bo končno tudi prišlo do pravega spoznanja in takrat zelo dvomimo, da bi se zopet nemčurjem socialistom in hitlerjancem ujel veter v plašč, pa četudi ga znajo tako po vetru obračati.

Griže pri Celju

ZAHVALA

Podpisana Franciška Bučelj, Liboje 27. p. Petrovč se najlepše zahvaljujem strokovni organizaciji Zvezi združenih delavcev (ZZD) kakor predsedniku tukajšnje podružnice, ker mi je ta izposlovala mesečno udovsko rento.

Takoj ko sem bila prizadeta sem se po nasvetu nekaterih delavcev obrnila na dr. Reismana v Mariboru, kateri pa je prošnjo oziroma tožbo odklonil, ker nisem imela denarja, katerega je zahteval (kot vadi). Malo manj kakor dve leti sem živela zaradi tega ne le v pomanjkanju ampak je bilo moje stanje naravnost ubopno. Sedaj pa sem prejela vso zaostalo rento in bom isto dobivala v bodoče. Strokovni organizaciji Zvezi združenih delavcev, se tem potom še enkrat najlepše zahvaljujem.

Franciška Bučelj, s. r.

Mirna peč

Kakor smo že poročali v našem glasilu »Slovenskem delavcu«, smo imeli pri nas volitve obratnih zaupnikov, med katerimi je bil izvoljen tudi Pirnar Jože in je bil isti imenovan za starešino obratnih zaupnikov.

Med časom, ko je bil nabit razglas kakor tudi kandidatna lista na časasni pisarni, kjer se gradi cesta Mirna peč — Ivanja vas, je poslovodja odpovedal službo Pirnar Jožetu češ: da ta moti delavce pri delu in jih nagovarja za organizacijo, kar pa seveda ni bilo res.

Zapisnik o izvršenih volitvah je podjetje 24. junija podpisalo in s tem priznalo tudi obratnega zaupnika, katerega ime je bilo na predloženem zapisniku. Odpovedni rok je potekel 2. julija. To je dobila na znanje tudi Delavska zbornica, katere je storila svojo dolžnost in obvestila podjetje, da je ta odpust neopravičen in ako podjetje ne sprejme prizadelega zaupnika nazaj v delo, bi si s tem podjetje nakopalo še nepotrebne stroške.

Prepričani smo, da bo podjetje priznalo neopravičen odpust in se opomenu organizacije kakor Delavske zbornice odzvalo in zaposlilo prizadetega obratnega zaupnika.

Mislinje

Že dolgo se nismo nič oglasili v našem vodilnem listu in mogoče bodo mislili tovariši iz sosednih podružnic, da smo zaspali. Res pa je, da živimo in delamo.

Pred dnevi se je raznesla med delavci novica, da bo v naši podružnici redukcija delavcev. Seveda je vsakdo izmed nas dvomil, če ne bo on tisti, ki bo med odpuščenimi. Zatekli smo se kakor vselej na centralo in prosili naj nam pošljejo takoj zastopnika, kateri bi preprečil paniko.

V soboto dne 2. julija nas je obiskal zastopnik centrale tov. Luzar iz Ljubljane. Na sestanku, ki smo ga imeli v nedeljo in katerega so se udeležili vsi naši člani, je bilo pojasnjeno, da se zaenkrat ni bati redukcije. Pač pa bo proti jeseni pomanjkanje dela in takrat ako se to nikakor ne bi dalo preprečiti, bo moralo delavstvo skrajšati delovni čas.

Zavzeli smo se, da se likvidira bratovska skladnica-podružnica Mislinje, pri če-

DROBNE DOMAČE

Dve žrtvi Save. Pod Krškimi se je vozil s čolnom po Savi I. Šoln in pri tem padel v Savo, kjer so ga zagrnili valovi, tako da ga kljub takojšnji pomoči niso mogli rešiti niti prisotni kopalci. — Iz Žeja v svetoduški župniji se je prišel v Savo kopat 27 letni I. Kerin. Tudi njega, ki ni znal plavati, so pogoltnili savski valovi; vendar se je tovarišem posrečilo dobiti vsaj njegovo mrtvo truplo.

Avtomobilska nesreča. Avtoprevoznik Štirn iz Vrhnike je vozil s tovornim avtomotorom vina iz Sušaka. Ko je avto prišel na zasilni most pri Čabru, je zahreščalo pod njim, most se je vdrl in avto s tovorom in ljudmi je treščil v prepad. Nesreča je zahtevala življenje 2 oseb, ki sta bili na avtomobilu, dočim so ostali več ali manj poškodovani.

Smrtna nesreča. Poslovodja kavarne Nebotičnik v Ljubljani, 32 letni H. Tabor se je peljal s svojim tovarišem na motornem kolesu na Turjak. Tabor se je hotel izogniti drugemu vozilu, je pa pri tem prišel preblizu tovrnemu avtu, tako da ga je zadnji konec avtomobila z vso močjo zadel na sence. Prepeljali so ga takoj v Leonišče, kjer je pa kmalu podlegel poškodbam.

Grozni zločini dveh razbojnikov. Med Slovensko Bistrico in Framom so se odigrali strahoviti dogodki. Dva razbojnika sta v eni noči na svojem roparskem pohodu eno žrtev ustrelila, tri pa nevarno ranila. Takoj je bilo alarmirano orožništvo in začelo roparja zasledovati. Nekaj dni potem sta prišla dva neznana moška v neko gostilno blizu Ptuja. Njiju obnašanje je bilo ljudem sumljivo in so obvestili orožnike in financije. Enega so uspeli aretirati, dočim je drugi pobegnil. Aretirani ropar je 29 letni M. Pintarič, pobeglemu pa je ime Koder. Oba sta se seznanila v Mariborski jetnišnici še z drugimi zločinci in ko so prišli na svobodo, so počeli s svojimi roparskimi pohodi in izvršili že več zločinov. Pintariča sedaj čakajo vislice, ostale člane tolpe pa še zasledujejo.

Medveda so ustrelili na Menini planini. Medved je že dalje časa lomastil po tem kraju in napravil nekaj škod. Nagrado v znesku 1000 din za medvedovo kožo je dobil srečni lovec Cene Grčar.

Zenica in KID. Tovarna železa v Zenici je sklenila s Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah pogodbo, na podlagi katere bodo Jesenice izdelale za Zenico 15.000 ton jekla v palicah.

Z motorjem v kamen. Huda nesreča se je pripetila med Brezjem in Pobrežjem pri Mariboru. 40 letni R. Horvat se je zaletel z motorjem v kamen ter je obležal z razbito lobanjo in težkimi notranjimi poškodbami nezavesten na tleh.

Stanovanje v drevesnem štoru. Po Pekrah in okolici Maribora se klati mlad 14 letni fantič, ki je prilično podivjan ter se preživlja s tem, kar naprosi. Šele pred dnevi so opazili, da stanuje fant v starem vrhovem štoru ob Pekerskem potoku, kjer se zadržuje že od zime. Orožniki so si hoteli fantiča od bližje ogledati, pa je pravočasno zbežal ter se sedaj ni več pojavil v svojem »stanovanju«.

Aretacija razbojnika. V novi vasi pri Mariboru so aretirali orožniki Jakoba Juharta, ki je osumljen šestih razbojništev. On sicer taji, ali ga obremenjuje 19 letni Kelc, ki se nahaja že v zaporu.

Ponesrečil se je v trboveljskem rudniku premogar I. Baloh. Njegove poškodbe so tako resne, da so ga morali oddati v ljubljansko bolnišnico.

mer nam gre na roko in se zato veliko trudi tudi Centrala.

Čim bo OUZD dala uverjenje, bo tudi na našo vlogo pristalo rudarsko glavarstvo in tako se bodo izpolnile želje naših delavcev.

Novo mesto

Star pregovor pravi, da je izgovor dober iz najslabše snovi, samo, da dobro drži. Tega se je poslužil šef predilnice g. Povh, ko je odpustil najbolj agilnega člana naše podružnice in njenega predsednika Cirila Zupana češ, da je za delo nespособen. Seveda to ni in ne more biti res, saj je bil v tem podjetju zaposlen tov. Zupan nad leto dni in v tem času ni niti malo zanemarjal dela, kar mu sedaj očita podjetnik. Resni opomin je dobil g. šef že od centrale, kateremu pa se ni do danes odzval in prav radi tega se bo morala organizacija poslužiti vseh zakonitih sredstev in pred oblastjo dokazati, da je postal Zupan žrtev organizacije, katere je g. Povhu pravi trn v peti. Delavstvo se zaveda, da je ta gesta s strani podjetja sramotna in za delavce pa strašilo, pred katerim ne bomo vrgli puške in koruzo in se dali v roke podjetniku samemu na milost in nemilost kar je bilo to vsa leta preje. Tako teroristično in diktatorsko stopanje s strani podjetja napram nam organiziranim delavcem nas le še bolj duži in dokazuje da smo na pravi poti iz katere ne smemo kreniti ako hočemo sami sebi dobro.

Zapisana pravica

SIROMAŠNO PRAVO (Fr. P.)

Že opetovano smo na tem mestu poudarjali, da zamore vsak, ki nima zadostnih sredstev za pravljanje, doseči, da se mu za določeno pravdo podeli pravica revnih. Vi pa pišete, da bi radi tožili podjetnika radi neupravičenega odpusta. Vsi vaši tovariši in znanci pravijo, da ne boste nič opravili, ker je podjetnik dober znanec z županom, in dalje pa tudi stvarno pravijo, da je bil po njih mnenju podjetnik upravičen Vas odpuštil brez odpovednega roka. Iz razlogov, ki jih navedete za ta neupravičen odpust, izhaja naša mnenja, da je tudi sporno, ali je Vaša zahteva upravičena. Kajti v sodni praksi govore nekatere odločbe za Vas, druge so pa proti. — Vendar pa ne gre za to, ali je Vaša stvar dvomljiva in da v tem primeru ravno zato, ker je zadeva nesigurna, ne morete započeti pravde. Vaše stališče je, da boste morali dobiti pravdo in hočete, da se razsodi. Zato Vam župan, ko ste mu zadevo obrazložili, neupravičeno odklanja izstavitev potrdila o imovinskem stanju, češ, da pravde ne boste dobili in da Vam zato ne pritiče pravica revnih. Župan nima nič odločati o tem, kdaj in komu gre pravica revnih. Njegova dolžnost je, da izstavi potrdilo o imovinskem stanju in overi tamkaj zahte-

vane podatke, pa naj bo njegovo mnenje še tako trdno, da bo pravda zgubljena. O tem bodo odločali že drugi, ki so za to poklicani. Zato stopite še enkrat k županu in mu razložite v smislu zgoraj navedenega, da izstavi in overi potrdilo o imovinskem stanju. To potrdilo pa potem overite še pri davčni upravi in okrajnem načelnstvu. S tem imovinskim potrdilom pa se potem zglasite na uradni dan pri okrajnem sodišču Vašega okoliša, da podaste tožbo na zapisnik s prošnjo, da Vam sodišče podeli pravico revnih. V čem obstoji taka pravica revnih, bomo pojasnili v prihodnji številki. Na sodišču boste zadobili tudi potrebni pravni poduk za nadaljnje pravljanje.

Če vam pa župan kljub Vaši pojasnitvi noče izstaviti imovinskega potrdila — pa napravite pritožbo na okrajno načelnstvo, ki bo županu naložilo, da izstavi to potrdilo. To, da imate skromno hišico, ki ste si jo postavili s pritrgovanjem od ust, naj Vas pa nikar ne skrbi, da bi ne dobili pravice revnih. Ta se ne podeljuje po tem, kar kdo ima, temveč, kake so njegove življenjske potrebe. Zato pa samo radi hišice še ne morete biti v takem stanju, da bi se zamogli pravljudati, ne da bi pri tem trpelo Vaše preživljanje in preživljanje Vaše družine.

SONCE IN SENCE DOMA IN DRUGOD

Doma

Obletnica smrti nadškofa dr. Antona B. Jegliča. Minulo je leto dni, ko nas je za vedno zapustil nadškof dr. A. B. Jeglič, potem ko je nad 30 let vodil duhovno življenje in rast slovenskega ljudstva v krščanski veri in narodnem izročilu. Škof Jeglič je v zgodovini kulturnega življenja našega ljudstva najbolj znamenit po tem, da je po svoji širokogrudnosti znal uveljaviti katoliško življenje v najbolj primernih sodobnih oblikah.

Kraljica Marija za dijake. Dijaška kuhinja Nj. Vel. kraljice Marije, ki deluje po vsej državi, bo v času počitnic s podporo Nj. Vel. kraljice poslala večje število dijakov v razna letovišča. Iz Belgije je odpotovala skupina 42 otrok na Lokrum, 18 otrok v Banjo Koviljačo, 24 pa v Brus v Srbiji.

Nj. Vel. kralj Peter II. je z odličnim uspehom dovršil šesti razred realne gimnazije. Ob tej priliki je bila prirejena na Dedinju svečanost, kateri so prisostvovali številni odličniki, ki so mlademu kralju iskreno čestitali k tako lepemu uspehu.

Prometni minister dr. Mehmed Spaho je pravkar podpisal pravilnik, ki ureja delovne razmere na vseh jugoslovanskih trgovskih ladjah. S tem se uvaža osem urni delovnik in nagrade za nočno delo ter dopust.

Skoro 700.000 zavarovanih delavcev. Pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev je bilo pred kratkim zavarovanih do 700.000 delavcev.

Elektrarna Fala, ki je bila do sedaj last švicarskega kapitala, bo baže v kratkem prešla v last dravske banovine.

Amerikanci prodirajo na Balkan. Kakor poročajo, so Amerikanci, in sicer Seligman in Co., prevzeli akcije Dalmatienne. Kapital se bo povečal še za 30%, in sicer bodo še zmiraj zastopani Francozi, toda le v manjši meri in po čisto novi grupi akcionarjev, kateri niso s prejšnjimi v nobeni zvezi. Nova »La Dalmatienne« namerava zgraditi nekoliko novih tovarn v Dalmaciji.

Drugod

Japonska tokijska vlada je dobila uradno izjavo maršala Čangkačjaka, s katero Kitajci odklanjajo vsak razgovor o premirju z Japonsko in prav tako nočejo slišati o kakem stiku z japonsko vlado.

Seveda pa ta stvar nikakor ne gre v račun japonskim generalom, ker dobro vedo, da ima kitajski maršal še vedno na razpolago dovolj sredstev, da bo mogel nuditi Japoncem še dalj časa odpor ter tako postaviti Japonce v neizvestnost, kdaj neki bi bilo moči končati sovražnost na kitajskem ozemlju. Vendar pa je kljub temu v uradnih krogih prevladovalo mnenje, da Japonska ne začneja nikakih razgovorov s Čangkačjekom in raje čaka, da bo začela posredovati kaka tretja sila. V dobro poučenih krogih pa so mnenja, da bi japonska vlada pač lahko našla način, da se na kakršen koli način izmota iz težavnega položaja ter da vpostavi stike med Čangkačjkovo vlado v Hankovu in Japoncem prijaznima vladama v Nankingu in Pekingu. Diplomatski krogi sicer izjavljajo, da je po nekkih vesteh iz Šanghaja tak stik že vpostavljen. Japonske

BELEŽKE

VITEŠTVO

Praznik slovenske mladine v preteklih dneh je bil mejnik, ob katerem se bodo ločili duhovi za in proti narodu. V teh dneh so bruhali tisti, ki so se že davno živim narodovim vrelem odtujili, sovrastvo na vse, kar še nosi nepopačen narodov obraz. Dva dogodka iz teh dni smo opisali v zadnji številki »Slov. delavca«, enega, in ne zadnjega, opišemo danes.

Izza šišenske osnovne šole se sliši dne 28. junija — na Vidov dan — neko vpitje. Vedno razločnejši so glasovi in že moremo razbrati melodijo in besedilo sokolske himne »Le naprej brez miru«. Mimo šole peti, v kateri so stanovali člani in mladci fantovskih odsekov, ni pomenilo ničesar drugega kakor izzivanje, posebno še, ker je melodijo pretrgovalo vpitje »Dol s slovenskimi fanti!«. Kdo je banda? Po cesti se privleče pijana družba 20 ljudi. Po dva in dva pijana fanta vodita v sredi pijano dekle. Banda — ne moremo drugače reči — se ziblje; smrkavi in naduti sedmošolec hoče nase obrniti pozornost s tem, da citira na glas nekatere francoske stavke iz lekcije, katere se je pravkar v šoli naučil, drugi še brundajo melodijo »Le naprej, brez miru«, eden pozdravlja ljudi na oknih, ki vse to početje z nekim začudenjem gledajo, z »Zdravo«, pijano dekle pa se opoteka med pijanima vitezoma.

Ni nas strah pred to papirnato gardo — brez voditelja, ki iz dneva v dan dokazuje, da je gnila. Njena ni bodočnost! Bodočnost moremo pričakovati le od mladine, ki je tako veličastno manifestirala svojo ljubezen do zemlje, naroda in države pred Nj. Vis. knezom namestnikom Pavletom. Le ta mladina je viteška!

SEKUNDIRANJE

V starih časih, ko so se še dvobojevali, je imel vsak bojevnik svojega sekundanta, ki ga je obvaroval pred udarci, ki niso v skladu z pravili boja.

Zanimivo je ugotoviti, da nima JSZ enega sekundanta, temveč jih je vsak dan več in se ti menda kar prostovoljno javljajo in JSZ celo branijo pred udarci, ki jih ni. Ljubljansko »Jutro« je bojda slišalo zvoniti za časopisni boj med nami in JSZ pri kakem »štamtišu« in pravi sedaj, da smo v zadnjem uvodniku po krivem napadli JSZ in navajali stvari, ki niso v nikakšni zvezi niti z zadnjim, niti s predzadnjim uvodnikom.

Glavno je, da »Jutro« igra vlogo guvernante in se JSZ njenih vzgojnih načel in obrambe pridno poslužuje v razbijanje slov. katoliške skupnosti.

Mestinje

Zopet strašilo od strani podjetja

Ne samo naš časopis »Slovenski delavec«, ampak tudi drugi dnevniki so poročali in predstavljali črno knjigo »Kopitarne« v Mestinjah.

Ko smo ob času stavke in še pred njo zahtevali prebitek za nadurno, nam je podjetje iste deloma izplačalo. Za zaostanek, kolikor nam podjetje ni hotelo račevolno izplačati, smo se morali obrniti na sodišče.

Kakor ob času stavke tako nam tudi sedaj grozi podjetje, da delavci, ki delajo težkoče podjetju, ne bodo imeli pri tem več zasluga. Mi se teh groženj prav nič ne bojimo. Upravičeno smo se posluževali pravic, ki nam pripadajo.

Že takrat, ko smo prvotno zahtevali pribitek za nadurno delo, je podjetje zahtevalo zato temeljite dokaze, z izgovorom, da oni nimajo tega v evidenci, oziroma nimajo matičnih knjig, v katerih stoji zapisano, koliko so delavci delali v zadnjih treh letih. Delavci so predložili zahtevane dokaze in čim so dali nekateri izmed delavcev podjetju te v upogled, je podjetje takoj našlo vse zapisnike, o katerih je zatrjevalo, da so bili prej izgubljeni. Popolno izplačilo za nadurno delo so izmed vseh delavcev dobili le trije, ostali pa, ki nismo dobili popolnega izplačila, smo dali že takrat podjetju na znanje, da bomo mogli to dobiti, če ne drugače, pa sodnim putem.

Ne čudimo se temu, če podjetje grozi radi tega, saj mu je bilo takrat, ko je izplačevalo zahtevani pribitek, prav tako težko, kar zatrjuje še sedaj. Ko je delavska delegacija zadnjič radi porasta cen zahtevala malo boljše plačo, je bil odgovor: »Saj smo Vam dali zadnjič kar zastojen teško tisočake!« Kakor težko pogrešamo mi svojo moč in svoje zdravje, ki smo ga morali pustiti na odločno zahtevo podjetja v tovarni.

Nešteto krat se je zgodilo, da smo morali delati po 16 ur na dan, ob sobotah smo nategnili pa kar celo noč. Ženske, ki so bile večkrat radi tolikih nadur, in to še celo ponoči, do smrti utrujene, so prosile, naj bi bile izjema in šle domov: »Dobro, pa pojdi in jutri te ni treba več«, taki so bili običajni odgovori. In nihče izmed nas ni bil, ki bi se bil uprl diktator-

PO SVETU

Ruski general Riškov, poveljnik političnega oddelka rdeče vojske na Daljnem vzhodu, je blizu Hunčuna pobegnil čez mejo v Mandžurijo. Izjavil je, da je bilo njegovo življenje v nevarnosti, ker je veljal za sotrudnika pokojnega maršala Tuhačevskega.

Velike poplave so nastale v državi Montana v severni Ameriki. Mnogo ljudi je utonilo, mnogo jih pa tudi pogrešajo. Hudo so prizadeti farmerji, ker jim je poginilo mnogo živine.

Protivojne demonstracije na Japonskem so na dnevnem redu. Aretiranih je bilo že izredno mnogo dijakov. Zaradi tega odhajajo vojaški transporti na Kitajsko le še ponoči.

Silna neurja divjajo na Japonskem. Veliko rek je prestopilo svoje bregove, da so ponekod cele pokrajine pod vodo. Po poročilih je utonilo 400 oseb. Škoda je veličastna. Pojavili so se tudi številni potresi zaradi trganja bregov gora in zaradi pregibanja zemeljske površine, kar je povzročilo silen strah prebivalstva.

Bivši kancelar Schuschnigg bo baže prišel pred sodišče zaradi smrtnih obsodb nad 13 nacionalnimi socialisti o priliki upora leta 1934. Sodišče ga bo sodilo tudi zaradi 30 smrtnih obsodb, ki so jih takrat izrekla avstrijska sodišča, a jim je sledila pomilostitev v zaporno kazen.

Člani »Železne garde« v Romuniji so bili obsojeni od vojnega sodišča. Princ Saubaguren in še en obtoženec sta bila v odsotnosti obsojena na 9 let ječe in 120 tisoč levjev globe, nadaljnih 13 obtožencev pa je bilo obsojenih na 7 let ječe. Trije so dobili po 3 leta. Univerzitetni profesor Cripescu je bil oproščen.

Verska društva v Nemčiji so razpuščena z odlokom šefa nemške policije na osnovi zakona o zaščiti naroda in države. Razpuščajo se vsa katoliška in protestantska združenja, kakor tudi združenja bivših dijakov. Ta odlok je v zvezi z razpustitvijo katoliških organizacij v Avstriji.

Mussolini je stavil albanski vladi na razpolago 10.000 met. stotov koruze, ki se bo razdelila med narod v tistih krajih, ki jih je hudo prizadela suša.

900 letnico smrti prvega madžarskega kralja sv. Štefana so proslavili v Budimpešti. Regent Horthy je imel govor, v katerem je poudarjal pomen te obletnice.

Politični preganjanci imajo svoj kongres v Eviansu v Franciji. Nemčija na vabilo ni odgovorila: Italija pa je udeležbo odklonila.

V Indiji razsaja kolera. Dosedaj je umrlo 30.000 ljudi. Poluradno izjavljajo, da je bilo brezuspešno vse, kar so oblasti storile za pobijanje te epidemije.

V Tel Avivu, novi židovski naselbini v Palestini, je objavljena prepoved prebivalstvu, da ne sme odhajati iz hiš. Te dni so se namreč razvile večje demonstracije in je policija z gumijevkami ranila 12 oseb.

Kolonialno vojsko bo povečala Francija za eden armadni zbor. Razen tega pa ureja tudi vojne razmere v francoskih kolonijah. Kolonialna vojska bo znatno okrepljena z novo rekrutacijo domačinov, storjeni pa so bili ukrepi, da se domačini vključijo v sestav kolonialnega kadra, kjer so bili doslej izključno Francozi.

Grška vojska se v zadnjem času zelo naglo modernizira. Povečale so se zlasti letalske sile, grško brodogradbo pa modernizirano z angleško finančno pomočjo. Gradi se tudi velika tovarna orožja in municije, v kateri bo zaposlenih 20.000 delavcev.

V Rusiji kar naprej streljajo. V mestu Kijev je bilo ustreljenih na en dan 217 državnih uradnikov, in sicer radi sabotaže in škododelstva. Kijev pa ni izjema. Slične stvari se dogajajo po vsej Rusiji. Pripravljajo se tudi novi procesi zoper diplomate in časnike.

ski volji podjetja. Sedaj pa ko nas ščiti organizacija, pa podjetju ne gre nikakor to v račun.

Podjetje si, kakor vidimo po njegovih izjavah, predstavlja, da je to z naše strani nekako maščevanje nad prejšnjim njegovim nečloveškim ravnanjem. To pa ni res in tudi ne more biti, ker ne zahtevamo nič drugega, kakor to, kar nam po zakonu pripada.

Sestanki in zborovanja ZZZ

V NEDELJO, DNE 10. JULIJA:

GROBLJE: članski sestanek ob 1/10 dopoldne v običajnih prostorih.

NOVO MESTO: članski sestanek ob 10 dopoldne v običajnih prostorih. Ob 8. uri seja odbora.

List izdaja za konzorcij: Preželj Francé, Ljubljana. — Urejuje: Križman Andrej, Tunjice. — Za uredništvo odgovarja: Pirih Milko, Ljubljana. — Za Misijsko tiskarno: Al. Trontelj, Groblje.